

Úkol 1: Také inkoustové náplně a tonery je potřeba recyklovat

Přečtěte si pozorně text a poté přistupte k plnění dílčích zadání, která najdete pod textem:

Zamysleli jste se někdy, kolik kolem sebe máme věcí, na kterých je natištěný text nebo obrázky? Určitě vás napadnou knížky, časopisy, učebnice, letáky nebo například plakáty. Většinou jde o profesionální **tisk**, který probíhá ve specializovaných tiskárnách a tiskne se ve větším množství na velké archy nebo role papíru.

Doma, ve škole nebo v kanceláři však používáme menší tiskárny, které jsou vhodné na desítky až stovky stránek, ne na tisíce. Nejčastěji jde o inkoustové nebo laserové tiskárny. **Inkoustová tiskárna** pracuje tak, že hlava náplně vstříkne na papír drobné kapičky inkoustu. Výhodou je, že pořízení takové tiskárny nás nevyjde draho a hezky tiskne. Na druhou stranu inkoustové náplně neboli **cartridge** jsou poměrně drahé, rychle se spotřebují a tisknou pomaleji. Pak tu máme laserové tiskárny, které fungují na principu laserového paprsku a tonerového prášku, jenž se „zapeče“ na papír. Hodí se tam, kde se tisknou desítky nebo stovky stránek. Jejich výhodou je rychlý tisk, ostré písmo a dlouhá výdrž toneru. Nevýhodou je vyšší pořizovací cena tiskárny.

Když inkoustové náplně či tonery vypotřebujeme, je nutné je odevzdat na recyklaci. Pokud bychom je vyhodili do běžné popelnice, na skládce se z nich uvolní škodlivé látky – včetně zbytků tiskařského prášku nebo inkoustu – a ty znečistí půdu a vodu. **Recyklace** jim dává šanci na nový život. Ten může mít dvojí podobu. Část vybraných náplní se znovu naplní inkoustem, u tonerů tonerovým práškem a pak je možné je znovu používat. Předtím dochází ještě k vyčištění a výměně opotřebovaných dílů – tomuto procesu se říká **repase**. Z cartridge a tonerů, které takto přímo využít nejde, získáváme materiály – zejména kovy a elektronické čipy, které lze použít na výrobu nových produktů.

Použité inkoustové náplně nebo **tonery** můžeme odevzdat ve sběrných místech – jde zpravidla o papírové krabice umístěné na městských úřadech, ve firmách nebo ve školách zapojených do Recyklohraní. Informace o nich získáte například od společnosti Cart4Future, která zajišťuje projekt Sběrný Box. Další možností jsou elektroprodejny nebo přímo prodejci náplní a tonerů. Můžete je také odvést na sběrný dvůr.

Ale pozor – není **náplň** jako náplň. Tady bohužel platí, že co je levné, nemusí být dobré. Většina levných náplní a tonerů, které se nejčastěji vyrábějí v asijských zemích, patří do kategorie kompatibilní. Kvůli nevhodnému materiálovému složení je není možné repasovat ani recyklovat, a nezbývá, než je nákladně zlikvidovat ve spalovnách. V horším případě bohužel končí i na skládkách, což představuje obrovskou zátěž pro přírodu. Přednost bychom proto měli dát originálním nebo repasovaným náplním a tonerům.

A nezapomínejme: šetřeme papír i barvy – tím prospějeme životnímu prostředí stejně jako pečlivou recyklací.

Zadání 1:

Do řádků vepište 3 informace z textu, které pro vás byly nové nebo vás překvapily:

Zadání 2: V osmisměrce je ukryto 8 slov, která jsou v textu na předchozí straně. Jsou zvýrazněna modrou barvou a podtržena. Tato slova označte v osmisměrce. Do řádků si vepište slova, která jsou pro vás nová nebo přesně neznáte jejich význam, a doplňte, co znamenají.

Ů	R	N	Á	P	L	Ň	Š	I	A
E	E	S	C	Ť	J	Z	H	N	T
S	C	P	A	T	E	Á	R	K	O
A	Y	Ř	R	W	I	Á	Š	O	N
P	K	V	T	W	K	S	Š	U	E
E	L	Q	R	S	Z	V	K	S	R
R	A	O	I	Y	Ú	Q	D	T	Ť
H	C	T	D	L	Ú	Š	O	M	L
C	E	Ž	G	Ť	P	H	Ů	Š	Q
P	Ť	Ů	E	Š	K	C	H	É	F

Úkol 2: Letem světem za tiskem a barvami

Zadání: Vybrali jsme několik míst ve světě a v České republice, která jsou významně spojena s tiskem nebo barvami. Vaším úkolem je přiřadit ke každému místu správné spojení s tím, co se zde stalo a kdy. Místa jsou v hranatých (modrých) rámečcích, události v kulatých (oranžových) a století či rok v zelených kulatých rámečcích. Můžete postupovat tak, že místa, události a čas propojujete tužkou, nebo si vše ve třídě zobrazíte na interaktivní tabuli a propojení budete určovat společně. Až budete mít hotovo, najděte si tato místa na mapě a vyhledejte k nim další informace. *Tip: Rozdělte se ve třídě do skupin a každá skupina dohledá a odprezentuje informace o jedné události.*

Německo	Vynález laserové tiskárny	2023
Severní a západní Čechy	Vynález inkoustové tiskárny	1808
Itálie	Rozmach využívání modrotisku v Čechách, jako techniky tisku na textil	1976
USA	Johannes Gutenberg vynalezl knihtisk	1971
Horácko a Valašsko	Muzeum knihtisku (Knihtiskárna)	současnost
USA	Místa spojená s ruční výrobou skla a tiskem na sklo (letopočet zápisu na seznam UNESCO)	19. století
Kutná Hora	Pallegrin Turri vynalezl psací stroj	Kolem roku 1440